

Що таке є вісь?

Це така штука, що в кожному возі вона є. І не одна вісь у возі, а дві — передня й задня... На кожен вісь надівається по два колеса: на передню нижчі, на задню вищі...

Щоб колеса не спадали, на кінцях кожної осі є по кілочку, а щоб не лопнула, то під низом у неї прибиваються залізні підвісники...

Це так — у кожному возі...

А в політиці як?

Політика ж не віз, а віз не політика, отож і осі в політиці трохи не такі, як у возі.

Першу політичну вісь витесали Гітлер з Муссоліні.

Вийшла вона в них довга — од Берліна аж до Рима: на однім кінці Берлін, а на другім Рим — це ніби колеса...

У політичній осі те, що у возі зветься кілочками, — уже не кілочками називається, а сателітами.

А що вісь дуже довга, колеса великі, — то з кожного боку не по одному сателіту, а аж по два...

З одного — Румунія й Болгарія, а з другого — Фінляндія й Угорщина...

Витесали, значить, отаку — вісь "Берлін — Рим", помастили геббельслиною.

— Позатикай, — кричать, — сателіти та й поїдемо!

Позатикали й поїхали світ толочити...

Їдуть... Спереду стрибають "тигри", "пантери", "фердинанди" — дорогу, значить, прокладають, зверху гудуть "месери", "хейнкелі", "юнкерси" та "вольфи" — вісь охороняють, а вже за ними й під ними вісь рипить.

Попервах люди, зроду-віку такого страховища не бачивши, зніяковіли й почали одступатися...

Вісь їде, гуде, бахкає, свистить, рипить, по дорозі геть-чисто все нищить...

На дорозі село — просто на село, город — на город!

Хати трощить, людей давить.

Одно колесо біля Москви, а друге — біля Сталінграда... Такого попервах та вісь наробила...

А потім люди придивились:

— Та стій, хлопці, може ж, воно не таке уже й страшне!

Заходилися біля тої осі по-справжньому — вона зразу біля Москви в канаву — гуцик!

Гуцик і зразу — лусь: трісла...

Біля Сталінграда рубонули і по осі, і по сателітах — із коліс спиці посипалися, із кілочків-сателітів — тріски...

Тоді вісь — "обратним ходом" пішла.

Та як покотилась, як покотилась — не наздоженеш...

І таке трапилось, що й з возом ніколи в світі такого не бувало: ще й кілочки-сателіти в дірочках стирчать, а вже одно колесо — Рим — злетіло...

Тут би стати й колесо надіти, так непереливки: б'ють, стати не дають. Покотилась на однім колесі.

Летить на підволоці, торохтить, куряву здіймаючи.

А тут і сателіти — кілочки почали випадати...

Випав румунський кілочок, ледь-ледь тримається мадярський, — і то через те, що обривками їх поприв'язувано.

А полагодити не дають: женуть!

А в Геббельса вже й слини не вистачає мастити: рипить вісь так, що на весь світ чутно...

От-от випаде останній кілочок, спаде з осі останнє колесо — Берлін — і в прірву...

Туди й дорога!

Ще славнозвісний Іван Котляревський сказав:

Нехай же та личина люта,

Що нас впровадила в війну,

І ганьбою до всіх надута

Походить більш на сатану,

Що стільки болі причинила,

Що стільки люду погубила,

А в смутний час навікача...

. . .

Нехай!